

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Kontrol med Korn og Foderstoffer i Københavns Frihavn i Aaret 1916.

Af Inspektør *James Høyer*.

Naar Kontrollens Beretning for 1916 først foreligger nu, saa skyldes dette forskellige Omstændigheder, men dog særlig 1. Halvaars store, direkte Kontrolarbejde. Et andet Arbejde, som i nogen Grad ogsaa har lagt Beslag paa Kontorets Kræfter, og endnu gør det, er Fordelingen af Majs til Svineavlscentrene Landet over. Dette Arbejde ligger naturligvis ganske udenfor Kontrollens egentlige Arbejde, men under de nuværende, alvorlige Forhold, hvor Landets Borgere vel mere end nogensinde før bør anse det som Pligt at række Haand og lægge Kræfter til det Arbejde, som maa gøres til fælles bedste, fandt man det rigtigst paa Landbrugsministeriets Opfordring at tage nævnte Arbejde op, selv om det derved maatte gaa noget ud over andet Arbejde. Der er allerede fordelt 3 Rationeringer, og den 4de Rationering ligger nu for.

Med Hensyn til Kontrollens egentlige Arbejde i 1916 skal bemærkes, at der sidste 3 Aar er kontrolleret:

1914.....	71,132 Tons	} à 1000 kg
1915.....	163,675 —	
1916.....	124,686 —	

og det vil jo straks bemærkes, at selv om sidste Aar ikke naaede den mægtige Kontrol 1915, saa er Aaret dog meget stort og overstiger 1914 med 75 %.

Importen til Frihavnen har nævnte 3 Aar været følgende »cirka« Kvanta, anført i Tons à 1000 kg:

	Majs	Byg	Oliekager	Klid
1914.....	58,000	2,700	45,000	6,200
1915.....	168,000	21,600	91,000	7,200
1916.....	141,000	19,300	56,600	900

Som anført maa de angivne Kvanta forstaas »cirka«, da det under de herskende Forhold er ret vanskelig at faa fuldt paalidelige Oplysninger.

Følgende Varer passerede Kontrollen i 1916:

Majs	74,957,763	kg
Hvede	2,118,335	-
Rug	454,100	-
Byg	1,221,614	-
Havre	975,880	-
Hvedemel	870,057	-
Ris	150,000	-
Hvedeklid.....	339,360	-
Bomuldsfrøkager	30,229,856	-
Rapskager.....	484,033	-
Kokoskager	419,015	-
Hørfrøkager	2,552,338	-
Palmekager	1,277,338	-
Jordnødkager.....	1,118,760	-
Soyakager og -skraa	4,265,734	-
Risfodermel	315,525	-
Majs-Glutenfoder.....	335,955	-
Græsfrø.....	105,000	-
Diverse Mel- og Foderstoffer.....	135,153	-
Chilisalpetet	} 2,360,353	-
Superfosfat		-

Ialt... 124,686,169 kg

eller 124,686 $\frac{169}{1000}$ Tons.

Angaaende disse Varers Fordeling paa Aarets forskellige Maaneder henvises til Tabel I.

Med Hensyn til Varernes Kvalitet skal bemærkes:

Majs indkom med ca. 80,000 Tons fra Nordamerika og ca. 60,000 Tons fra La Plata, og Kvaliteten var i overvejende Grad god. La Plata Majsen var dog

som sædvanlig mere eller mindre befængt med »Krebs« og den deraf følgende lidt tørre Varme.

Bomuldsfrøkager, hvoraf kom særlig mange løst indladet, maa vel nok siges at være gaaet noget tilbage baade hvad Kvalitet og Udseende angaar. Indholdet var saaledes ret ofte ringere end hvad Kontrakten bestemte, og Farven var gennemgaaende mørk. Skaller er bemærket til Tider i rigelig Grad ligesom ogsaa brankede Kager.

Jordnødkager kom fra La Plata og udviste gennemgaaende en smuk, lys Kage. Fra Nordfrankrig kom en mindre Del af meget simpel Kvalitet.

Om de andre Kagesorter er intet særligt at sige.

Angaaende Kontrollens Arbejde i det hele skal bemærkes, at medens Eksportørerne tidligere besørgede Varernes Læsning i Banevogne, forlanges nu, at Køberne selv skal sørge baade for Banevogne og disses Læsning samt at Varerne tages indenfor en nærmere bestemt Frist. Dette Forhold har medført, at Køberne anmoder Kontrollen om at besørge saavel Bestilling af Banevogne som Varernes Modtagelse og Læsning, og et stort Arbejde er derved lagt over paa Kontrollen. Under den saa at sige permanente Vognmangel kan der jo aldrig regnes med det nødvendige Antal Banevogne ved Pakhusene i København, og Følgen heraf er, at der maa bestilles Godsvogne, hvor saadanne kan faas, f. Eks. paa Østerbro Station, Nørrebro Station eller Godsbanegaarden, eventuelt i Havnegade eller Kristiansgade og til disse Steder maa Varerne saa køres paa Vognmandsvogn. Omfanget af Arbejdet kan maaske bedst bedømmes gennem Kontrollens Vognmands-Notaer, som har været mellem 2 og 3000 Kr. pr. Maaned.

Antagelig vil dette Forhold blive staaende ogsaa efter Verdenskrigens Slutning.

Der blev i Aarets Løb foretaget 7,931 enkelte Forretninger, eller ca. 26 pr. Dag, imod 10,779 forrige Aar.

Tabel I. Oversigt over kontrollerede

1916	Majs	Hvede	Rug	Byg	Bomuldsfrø- kager	Solsikke- kager	Hvedeklid	Rapskager	Palmekager	Jordnød- kager
Januar	2602	111	11	»	1974	»	77	5	328	»
Februar	6792	343	»	»	5138	»	39	»	8	80
Marts	9998	251	79	249	957	»	78	»	»	30
April	11626	120	190	340	1817	»	130	10	145	27
Maj	5750	111	40	21	568	»	»	50	20	6
Juni	6633	5	12	350	268	»	7	89	411	5
Juli	4782	»	20	162	1606	»	5	132	18	130
August	8116	11	1	20	5503	»	3	10	310	18
September . . .	4462	198	28	»	3588	»	»	»	11	16
Oktober	6145	590	35	10	1494	»	»	82	11	61
November . . .	5121	275	34	»	3125	»	»	2	»	14
December . . .	2931	103	4	70	4192	»	»	104	15	732
Ialt . .	74958	2118	454	1222	30230	»	339	484	1277	1119

Ialt 124,686,169 kg

Tabel II. Oversigt over kontrollerede Varer i Aarene

Aar	Majs	Hvede	Rug	Byg	Hvede- Rugmel og Gryn	Havre	Bomuldsfrø- kager	Diverse Foderstoffer	Soyakager og -skraa	Bomuldsfrø- mel
1896	1491	»	»	»	»	»	115	»	»	»
1897	38205	»	»	2	»	»	248	»	»	»
1898	18530	69	105	684	»	»	3346	»	»	»
1899	45651	»	12	258	70	»	6891	»	»	138
1900	37314	18	805	50	»	50	2710	»	»	524
1901	25162	1612	1297	2793	»	6	23114	12	»	326
1902	100654	2618	7642	3847	»	»	28351	208	»	1958
1903	50811	1043	6639	9411	605	»	27031	340	»	2102
1904	31674	1250	2836	18992	332	18	19749	298	»	1631
1905	64228	178	4008	14559	330	229	47980	1191	»	1819
1906	76766	603	1914	6157	5	333	49669	626	»	734
1907	51622	2640	898	536	423	109	44830	189	»	776
1908	38061	2747	2809	1762	556	919	33220	631	»	1034
1909	26330	1805	2144	9295	322	730	34749	239	2294	347
1910	25942	2328	3754	9160	310	1328	25487	837	4905	226
1911	52878	3047	3942	6671	93	1365	25329	802	1518	61
1912	47322	9984	953	2367	17	451	35300	683	193	126
1913	49519	2889	1235	2720	334	1372	26718	209	634	»
1914	33071	1564	1503	3296	8	2258	14008	2747	301	»
1915	67751	1528	1637	18645	356	1093	54163	1934	2837	»
1916	74958	2118	454	1222	1020	976	30230	471	4265	»
Ialt . .	957940	38041	44587	112427	4781	11237	533238	11417	16947	11802

Ialt 2,013,528,000 kg

Varer i Aaret 1916 (anført i 1000 kg).

Kokoskager	Hørfrokager	Havre	Soyakager og -skraa	Hvede-Dust	Risfodermel	Maltspirer	Græsfrø	Hvedemel	Majs- Glutenfoder	Diverse Mel- og Foderstoff.	Ris	Superfosfat og Chilisalpetær
7	88	141	26	»	112	»	55	239	»	9	»	»
25	282	125	11	»	34	»	»	»	10	»	150	135
184	»	52	112	»	36	»	»	41	80	10	»	70
12	»	33	376	»	8	»	35	»	»	7	»	2155
28	1004	67	663	»	»	»	»	»	100	»	»	»
9	48	88	314	»	66	»	»	35	39	50	»	»
»	307	9	1407	»	17	»	»	»	81	5	»	»
20	499	74	519	»	5	»	»	225	13	3	»	»
53	65	68	372	»	15	»	»	»	»	»	»	»
20	47	24	420	»	»	»	»	»	23	26	»	»
20	90	149	15	»	14	»	15	330	»	15	»	»
41	122	146	30	»	8	»	»	»	»	»	»	»
419	2552	976	4265	»	315	»	105	870	346	125	150	2360

= 124,686 $\frac{169}{1000}$ Tons.

1896—1916, begge Aar inkl. (anført i 1000 kg).

Foderhvede	Hvedeklid	Solsikke- kager	Rapskager	Palmekager	Hampe- og Kokoskager	Jordnød- kager	Maltspirer og Risfodermel	Vikker, Ærter, og Soyabønner	Raps- og Hørfro	Kunst- gødning	Diverse Græsfrø	Tapioca- rødder
»	»	45	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	31	33	6	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	628	135	106	30	»	»	»	»	»	»	»	»
»	1392	324	677	53	»	»	»	»	»	»	»	»
»	1749	2336	714	56	»	»	»	5	»	»	»	»
»	1713	5970	714	92	346	»	»	»	»	»	»	»
»	18232	7471	1174	124	485	2746	23	»	1256	»	»	»
»	7329	8025	839	85	48	292	9	»	50	»	»	»
»	8266	7273	2102	64	320	890	21	»	6	»	»	»
»	9908	4688	1925	89	339	461	13	»	»	»	»	»
»	7923	4527	954	66	362	1153	61	2	»	50	»	»
»	12438	4273	568	95	322	889	265	»	»	729	»	»
»	5022	13013	120	84	661	662	2260	3	1590	60	»	»
»	5582	9764	156	144	481	569	1249	7	»	»	23	1094
»	4726	2323	354	119	931	1526	119	18	»	»	47	40
»	5085	8817	350	112	1510	1682	94	17	»	20	106	»
»	3717	6633	394	24	529	1504	38	2596	»	»	31	198
1226	3092	6662	53	90	243	1582	56	6	»	152	84	204
776	1899	5823	712	383	376	1711	451	»	»	»	41	202
»	4766	1	1086	926	321	1977	3124	»	»	1480	45	»
»	339	»	484	1277	2971	1119	315	»	»	2360	105	»
2002	103837	98136	13488	3913	10245	18763	8098	2654	2902	4851	482	1738

= 2,013,528 Tons i 1000 kg.

Det udstedte Antal Certifikater er 6,054, eller 20 pr. Dag. Aaret regnet til 300 Arbejdsdage.

Siden Kontrollen 1894 traadte i Virksomhed og til Udgangen af 1916 er ialt passeret Kontrollen:

2,013,528,000 kg

eller:

2,013,528 Tons i 1000 kg,

hvorom henvises til Tabel II.

Kontrollen skal, i Lighed med tidligere Aar, slutte Beretningen med at udtale, at Arbejdet fremdeles udføres saa forsvarligt og samvittighedsfuldt som paa nogen Maade mulig; men noget materielt Ansvar for Uheld, som maatte ske under Kontrollens ret vanskelige Arbejde, kan ikke paalægges Kontrollen.
